

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут управління, економіки та
природокористування
Кафедра публічного управління та економіки

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор інституту
_____ **В.Г. Горник**
_____ 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“БІЗНЕС ПЛАНУВАННЯ”

освітній рівень   Бакалавр

галузь знань   07 Управління та адміністрування

спеціальність   076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

освітня програма   Підприємництво, торгівля, логістика

тип дисципліни   Обов’язкова

Київ – 2020 рік

Розробник: С.В.Сімак, д.держ.упр., доцент, професор кафедри публічного управління та економіки

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри публічного управління та економіки

Протокол від 17 листопада 2020 року № 5

Завідувач кафедри публічного
управління та економіки

С.О.Кравченко

Погоджено:
Гарант освітньої програми

Ю.Д.Музика

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>		<i>Розподіл годин за навчальним планом</i>		
Кількість кредитів:	4	Вид занять	Форма навчання	
Загальна кількість годин:	120		Денна	Заочна
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом:	4	Лекції:	24	10
Семестр:	8	Практичні заняття:	-	-
Тижневе навантаження (год.):		Лабораторні заняття:	-	-
аудиторне:	4	Семінарські заняття:	24	6
самостійна робота:	6	Самостійна робота:	72	104
Форма підсумкового контролю:	Залік	Консультації:	-	-
Мова навчання:	українська	Індивідуальні заняття:	-	-

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у ННП кафедри публічного управління та економіки, які безпосередньо проводять заняття або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту за адресою sergii.simak@gmail.com.

2. Програма навчальної дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни:

Препозит:	Постпозит
Мікроекономіка Маркетинг Економіка підприємства Моделювання бізнес процесів	PR-технології та брендинг Інноваційно-інвестиційний бізнес та стартапи Планування і контроль на підприємстві Бізнес-аналіз діяльності організації

Мета вивчення дисципліни:

Формування у студентів системи теоретичних знань і набуття практичних навичок щодо розробки бізнес-планів та використання їх в якості інструменту стратегічного управління підприємницькою діяльністю в умовах глобалізації.

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за Освітньою програмою):

ПРН 4. Використання сучасних комп'ютерних і телекомунікаційних технологій обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації в сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН 14. Уміння застосовувати інноваційні підходи в підприємницькій, торгівельній, біржовій діяльності.

ПРН 18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торгівельній, біржовій діяльності.

ПРН 20. Уміння бізнес-планування, оцінювання кон'юктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торгівельних та біржових структур із урахуванням ризиків.

ПРН 21. Використання сучасних комп'ютерних і телекомунікаційних технологій обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації в сфері логістики.

ПРН 24. Уміння застосовувати інноваційні підходи в сфері логістики.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

Шифр та назва компетентності	Результати навчання			
	Знання	Уміння/ навички	Комунікація	Відповідальність і автономія
Загальні компетентності (ЗК)				
ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій	ПРН 21	ПРН 4 ПРН 21		ПРН 4
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)				
ФК 8. Здатність застосовувати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торгівельній та біржовій діяльності	ПРН 18	ПРН 20		
ФК 10. Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності в сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків	ПРН 20	ПРН 14 ПРН 20 ПРН 24		ПРН 14 ПРН 24

Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Методологічні засади бізнес-планування

Тема 1.1. Загальна характеристика бізнес-плану та процесу його підготовки

Розробка та обґрунтування концепції проекту. Визначення проекту, програми, портфеля. Зв'язок між ними і продуктом проекту. Життєві цикли продуктів та пов'язаних з ними проектів. Особливості різних типів і видів бізнес-проектів. Вимоги кредиторів та інвесторів до бізнес-планів. Умови фінансування бізнес-проектів міжнародними фінансовими організаціями.

Тема 1.2. Структура та етапи розробки бізнес-плану

Чинники, що визначають зміст бізнес-плану та його обсяги. Загальні вимоги до змісту бізнес-плану. Процес формування структури бізнес-плану. Структура бізнес-плану, орієнтованого на залучення інвестицій у виробничу діяльність: резюме; галузь, фірма та її продукція (послуги); дослідження ринку; маркетинг-план; виробничий план; організаційний план; оцінка ризиків; фінансовий план. Внутрішня логіка розробки бізнес-плану: вибір продукції (послуг) для ринку; дослідження ринкового середовища майбутнього бізнесу; вибір місцезнаходження фірми; прогнозування обсягів продажу продукції; визначення виробничих параметрів майбутнього бізнесу; опрацювання цінової та збутової політики; обґрунтування вибору організаційних параметрів фірми; опис потенційних ризиків бізнесу і дій для їх мінімізації; оцінка фінансових параметрів бізнесу; написання висновків з основних положень бізнес-плану (складання резюме). Загальні вимоги до стилю написання бізнес-плану: простота та лаконічність; функціональність; реалістичність припущень та передбачень; легкість знаходження потрібної інформації; наочність; забезпечення охорони конфіденційної інформації.

Тема 1.3. Дослідження та аналіз ринку та прогноз збуту

Процедура проведення дослідження ринку. Структура звіту за результатами проведення дослідження. Вибір методів проведення дослідження. Використання експериментів при проведенні досліджень. Місткість, насиченість товарного ринку. Кон'юнктура ринку та методичні основи її дослідження. Аналіз привабливості ринку. Концепція сегментації ринку. Поняття прогнозування збуту. Планування збутової політики. Методи прогнозування збуту. Тестування ринку (пробний маркетинг).

Тема 1.4. Розробка плану маркетингу

Основні завдання маркетинг-плану. Процес визначення цілей і завдань маркетингової діяльності фірми (визначення орієнтирів маркетингової діяльності, визначення цілей і завдань маркетингової діяльності). Вибір та обґрунтування стратегії маркетингу та програм, що її забезпечують. Характеристика етапів стратегії маркетингу. Фінансове забезпечення плану маркетингу. Аналіз можливих обсягів продажу фірми. Загальна маркетингова стратегія фірми. Можливі підходи до опрацювання стратегії маркетингу. Засоби реалізації стратегії маркетингу: вибір каналів збуту продуктів бізнесу (типи каналів збуту; фактори вибору типу каналу збуту; опис власної системи збуту); формування цінової політики (етапи формування цінової політики; моделі та стратегії ціноутворення; застосування знижок цін); організація рекламної кампанії (процедура опрацювання рекламної кампанії; бюджет витрат на рекламу; інші елементи політики просування товарів фірми); формування політики підтримки продуктів бізнесу.

Тема 1.5. Розробка виробничого, організаційного та інвестиційного плану

Зміст виробничого плану. Зміст основних розділів організаційного плану. Чинники, що впливають на вибір організаційно-правової форми бізнесу. Принципи визначення потреб фірми в персоналі. Цілі та структура інвестиційного плану. Формування таблиць інвестиційного плану. Показники ефективності інвестиційних проектів.

Тема 1.6. Розробка фінансового плану та оцінка ризиків

Цілі складання фінансового плану, його значення для самого підприємця, для потенційних кредиторів або інвесторів. Особливості фінансового плану порівняно з іншими розділами бізнес-плану. Зміст, логіка опрацювання та структура фінансового плану. Послідовність складання плану доходів і витрат: визначення відповідних середньогалузевих показників; прогнозна оцінка обсягів продажу продуктів фірми; розрахунки прямих витрат фірми на виробництво і реалізацію власної продукції (послуг); визначення валового прибутку; розрахунки операційних витрат фірми; обчислення операційного прибутку; визначення суми сплати процентів за кредити; обчислення прибутку до сплати податків; обчислення суми податків з прибутку фірми; визначення чистого прибутку фірми. Проформа плану доходів і видатків. Знаходження точки беззбитковості. Типи можливих ризиків, що найчастіше розглядаються в бізнес-планах. Найімовірніші типи ризиків. Способи реагування на загрози бізнесу фірми: розроблення організаційних та операційних процедур запобіжного (профілактичного) характеру; розроблення альтернативних планів.

Тема 1.7. Експертиза бізнес-планів

Об'єктивна необхідність, цілі й види експертизи бізнес-планів. Сутність і складові елементи найпоширеніших методик проведення експертизи. Основні принципи та технології діагностики соціально-економічної доцільності бізнесових проектів. Система експертних критеріїв оцінки рівня якості розділів «Галузь. Фірма та її продукція», «Маркетинг-план», «Виробничий план», «Організаційний план», «Фінансовий план», «Оцінка ризиків», «Загальна експертиза бізнес-проекту».

Розділ 2. Особливості управління проектами на підприємстві

Тема 2.1. Процес управління проектом

Розробка проекту, використовуючи MS Project. Програма для бізнес плану Comfar. Програма Альт-Інвест. Програма Business Plan Pro. Програма PDS Бізнес-план. Зміни до проекту. Вирішення проблем у ході реалізації проекту. Інформація та проектна документація. Контроль та звітність у межах проекту.

Тема 2.2. План управління проектом

План управління проектом як інтегральний документ та його складові. Базовий план змісту. Базовий план розкладу. Базовий план вартості. План управління вимогами. План управління якістю. План удосконалення процесів. План управління людськими ресурсами. План управління комунікаціями. План управління ризиками. План управління закупівлями. План управління зацікавленими сторонами. Нормативно-правова база розробки плану управління проектом. Правила оформлення плану управління проектом.

Тема 2.3. Управління термінами проекту

Керування строками реалізації проекту. Послідовність робіт проекту. Загальна тривалість робіт проекту. Структури проекту. Мережевий графік проекту. Критичний шлях проекту. Комунікація.

Тема 2.4. Управління вартістю проекту

Поняття і значення управління вартістю проекту. Принципи управління вартістю проекту. Методи управління вартістю проекту. Бюджетування проекту. Фінансово-економічне обґрунтування проекту. Оцінка ефективності проекту.

Тема 2.5. Управління ризиками проекту

Поняття ризику та невизначеності. Проектні ризики та їх класифікація. Політичні ризики. Зовнішньоекономічні ризики. Господарські ризики. Технологічні ризики. Форс-мажорні обставини. Зовнішні та внутрішні ризики. Принципи управління проектними ризиками. Методи аналізу ризиків проекту. Аналіз чутливості проекту. Моніторинг ризиків проекту. Можливості зниження та протидії ризикам.

3. Структура навчальної дисципліни (тематичний план)

ДЕННА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/лаб.	сем.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Методологічні засади бізнес-планування					
Тема 1.1. Загальна характеристика бізнес-плану та процесу його підготовки	10	2			8
Тема 1.2. Структура та етапи розробки бізнес-плану	10	2		4	4
Тема 1.3. Дослідження та аналіз ринку та прогноз збуту	10	2			8
Тема 1.4. Розробка плану маркетингу	10	2		4	4
Тема 1.5. Розробка виробничого, організаційного та інвестиційного плану	10	2			8
Тема 1.6. Розробка фінансового плану та оцінка ризиків	10	2		4	4
Тема 1.7. Експертиза бізнес-планів	10	2			8
Разом за розділом 1	70	14		12	44
Розділ 2. Особливості управління проектами на підприємстві					
Тема 2.1. Процес управління проектом	10	2		4	4
Тема 2.2. План управління проектом	10	2			8
Тема 2.3. Управління термінами проекту	10	2			8
Тема 2.4. Управління вартістю проекту	10	2		4	4
Тема 2.5. Управління ризиками проекту	10	2		4	4
Разом за розділом 2	50	10		12	28

Залік				2	
Усього годин	120	24		24	72

ЗАОЧНА ФОРМА

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	заочна форма				
	Всього	у тому числі			
л		п/лаб.	сем.	с. р.	
1	2	3	4	5	6
Розділ 1. Методологічні засади бізнес-планування					
Тема 1.1. Загальна характеристика бізнес-плану та процесу його підготовки	10	2			8
Тема 1.2. Структура та етапи розробки бізнес-плану	10			2	8
Тема 1.3. Дослідження та аналіз ринку та прогноз збуту	10	2			8
Тема 1.4. Розробка плану маркетингу	10				10
Тема 1.5. Розробка виробничого, організаційного та інвестиційного плану	10				10
Тема 1.6. Розробка фінансового плану та оцінка ризиків	10			2	8
Тема 1.7. Експертиза бізнес-планів	10	2			8
Разом за розділом 1	70	6		4	60
Розділ 2. Особливості управління проектами на підприємстві					
Тема 2.1. Процес управління проектом	10			2	8
Тема 2.2. План управління проектом	10	2			8
Тема 2.3. Управління термінами проекту	10				10
Тема 2.4. Управління вартістю проекту	10	2			8
Тема 2.5. Управління ризиками проекту	10				10
Разом за розділом 2	50	4		2	44
Залік				2	
Усього годин	120	10		6	104

4. Організація самостійної роботи студентів

4.1. Підготовка до семінарських занять

Тема 1.2. Структура та етапи розробки бізнес-плану

Питання до семінарського заняття

1. Підходи до організації бізнес-планування.
2. Порядок розробки бізнес-плану.
3. Алгоритм складання бізнес-плану.
4. Типові помилки у бізнес-плануванні.
5. Розробка економічної моделі бізнес-плану.
6. Програмні засоби розробки бізнес-плану.

Тема 1.4. Розробка плану маркетингу

Питання до семінарського заняття

1. Питання до практичного заняття
2. Стратегія маркетингу.
3. Цінова політика.
4. Стратегія збуту та реалізації продукції/послуг.

5. Прогнозовані обсяги продажу.
6. Види та засоби реклами.
7. Планування рекламної діяльності.
8. Маркетингова програма бізнес-плану.
9. Формування маркетингового бюджету.
10. Маркетингові дослідження.

Тема 1.6. Розробка фінансового плану та оцінка ризиків

Питання до семінарського заняття

1. Питання до практичного заняття.
2. Зміст та технологія розробки фінансового плану.
3. Ключові таблиці фінансового плану.
4. Показники ефективності у фінансовому плані.
5. Принципи оцінки ризиків.
6. Кількісний та якісний аналіз ризиків.
7. Методи кількісної оцінки ризиків.
8. Особливості фінансового, валютного та комерційного ризику.
9. Фінансові рішення в умовах ризику.

Тема 2.1. Процес управління проектом

Питання до семінарського заняття

1. Групи процесів управління згідно з Керівництвом до зведення знань з управління проектами (РМВОК РМІ).
2. Успішність управління проектами.
3. Зацікавлені сторони.
4. Вимоги та завдання проекту.
5. Використання програмного забезпечення для управління проектами.
6. Адміністрування та документування проекту.
7. Ресурси проекту.

Тема 2.4. Управління вартістю проекту

Питання до семінарського заняття

1. Планування вартості проекту.
2. Формування бюджету проекту.
3. Контроль фінансових витрат проекту.
4. Закупки та контракти.

Тема 2.5. Управління ризиками проекту

Питання до семінарського заняття

1. Поняття ризику та невизначеності.
2. Проектні ризики та їх класифікація.
3. Принципи управління проектними ризиками.
4. Методи аналізу ризиків проекту.
5. Можливості зниження та протидії ризикам.

4.2. Матеріали для самоконтролю

Самостійна робота студента у межах навчальної дисципліни «Бізнес планування» передбачає написання та захист ним творчої роботи до кожного розділу на одну з передбачених переліком тем за власним вибором. Виконання цієї роботи зорієнтоване на практичне застосування знань і розвиток вмінь, здобутих в процесі лекційних і семінарських занять, самостійного опрацювання навчальних матеріалів. Творча робота висвітлює результати самостійного обдумування студентами актуальних проблем планування бізнес-діяльності з урахуванням вітчизняної специфіки. Викладення необхідних матеріалів повинно бути лаконічним, чітко сформульованим і відповідати суті проблеми. Результатом написання творчої роботи є обґрунтований авторський висновок щодо обраної тематики і можливі рекомендації для розв'язання проблеми.

Вимоги до захисту творчої роботи:

- творча робота повинна бути підготовлена кожним студентом індивідуально;
- виконана творча робота надається у електронному вигляді (файлом) викладачеві не пізніше, ніж за 2 тижні до початку екзаменаційної сесії;
- друкований варіант творчої роботи надається студентом під час захисту;
- результати написання творчої роботи презентуються студентом під час екзаменаційної сесії у формі короткої доповіді та відповідей на поставлені запитання;
- на захисті для доповіді надається 5 хв.

Структура творчої роботи.

У структурі творчої роботи виділяються такі основні складові частини.

1. Постановка проблеми:
  - короткий аналіз сучасного стану публічного управління у частині, що стосується обраної теми, виділення суперечностей та недоліків, що зумовлюють проблему;
  - чітке формулювання проблеми відповідно до виділених суперечностей та недоліків, основні складові проблеми;
  - негативні наслідки того, що проблема не вирішується.
2. Шляхи вирішення проблеми:
  - визначення підходів до вирішення проблеми;
  - опис конкретних шляхів реалізації обраних підходів.
3. Значення для практики:
  - позитивні зміни у галузі публічного управління внаслідок реалізації запропонованих підходів;
  - позитивне значення цих змін для розвитку публічного управління.
4. Висновки, що коротко відображають результати проведеного студентом дослідження проблеми.
5. Перелік використаних джерел, оформлених згідно із вимогами.

Вимоги до оформлення творчої роботи.

Творча робота має бути роздрукована на білому папері стандартного формату А4. Розмір шрифту – 14 кегель, міжрядковий інтервал – 1,5, поля – 2 см з усіх боків. Титульний аркуш творчої роботи повинен мати такий зміст: назва університету; назва інституту; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема творчої роботи; прізвище, ім'я, по батькові студента, курс, шифр академічної групи; рік написання творчої роботи. За титульним аркушем слідує план творчої роботи, в якому треба виділити всі її структурні частини. У плані праворуч позначаються номери сторінок початку кожного пункту. Обсяг творчої роботи визначається вмінням студента стисло і водночас вичерпно розкрити тему: показати значення проблеми, що розглядається, оцінити, як вона висвітлюється в спеціальній літературі та розв'язується на практиці, зробити висновки та обґрунтувати власні пропозиції. Обсяг роботи – 10-12 сторінок. Обов'язкова вимога: чітке посилання на джерела інформації. Всі цифри, факти, теорії, думки вчених, цитати повинні мати посилання у вигляді [2, с. 54] (перша цифра означає номер джерела у наведеному в кінці реферату списку літератури, а друга цифра – номер сторінки у цьому джерелі). Бажано використовувати в творчій роботі таблиці, схеми, графіки, діаграми тощо. Список використаної літератури (не менше 5 джерел) оформляється згідно з діючими правилами. Якщо інформація взята з мережі Інтернет, потрібно, як і для звичайної літератури, вказати автора, назву статті, а потім навести адресу сайту в Інтернеті. У творчій роботі мають бути обов'язково авторські пропозиції щодо вирішення проблеми, що розглядається. До тексту творчої роботи додається презентація у форматі Microsoft Power Point обсягом 6-8 слайдів, що відображає основні положення творчої роботи відповідно до його структури.

Перелік тем творчих робіт до розділу 1

1. Бізнес-план як основний документ підприємництва.
2. Зміст процесного підходу до бізнес-планування.
3. Методи мережевого планування в підготовці бізнес-плану підприємства.

4. Методика розроблення планового балансу.
5. Основні джерела інформації для опрацювання бізнес-плану.
6. Особливості розроблення фінансового плану як складової бізнес-плану.
7. Послідовність опрацювання маркетингового плану.
8. Проведення стратегічних змін: прийоми, особливості проведення.
9. Роль бізнес-плану у плануванні підприємницької діяльності.
10. Системний підхід до процесу бізнес-планування.
11. Способи захисту конфіденційності бізнес-плану.
12. Стратегічний розвиток організації: поняття та зміст стратегії організації, види стратегій, їх особливості.
13. Функції бізнес-планів в ринковій системі господарювання.
14. Японський досвід бізнес-планування.

Перелік тем творчих робіт до розділу 2

1. Аналіз ризиків при формуванні проекту.
2. Залежність управління проектами від специфіки підприємства.
3. Історичний розвиток управління проектами.
4. Механізми контролю реалізації проекту.
5. Механізми узгодження проекту із зацікавленими стейкхолдерами.
6. Міжнародні стандарти в управлінні проектами.
7. Основні теоретичні підходи до формування проектів.
8. Планування ресурсів при розробці проекту.
9. Порівняльний аналіз програмного забезпечення для управління проектами.
10. Технологія експертизи проекту.
11. Фінансовий аналіз підприємницького проекту.

4.3. Індивідуальні завдання

Не передбачено.

4.4. Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю

1. Поняття проекту.
2. Основні риси проекту.
3. Призначення та загальні цілі проекту.
4. Приклади проектів у сфері підприємництва.
5. Приклади операцій, які не є проектами.
6. Визначення управління проектами.
7. Структура управління проектом (згідно РМВОК).
8. Основні етапи управління проектом.
9. Основні обмеження проектів.
10. Визначення портфеля проектів.
11. Визначення програми.
12. Співвідношення програми і проекту.
13. Роль керівника проекту і його відмінність від завдань функціонального керівника.
14. Основні типи організаційних структур.
15. Поняття лінійної організаційної структури.
16. Поняття функціональної організаційної структури.
17. Поняття лінійно-функціональної організаційної структури.
18. Поняття слабкої матричної організаційної структури.
19. Поняття збалансованої матричної організаційної структури.
20. Поняття сильної матричної організаційної структури.
21. Поняття проектно-організаційної структури.
22. Поняття зацікавленої сторони (Stakeholder).

23. Приклади зацікавлених сторін.
24. Реєстр зацікавлених сторін.
25. Критерії успіху проекту.
26. Життєвий цикл проекту.
27. Залежність ризиків і невизначеності і вартості змін в проект від термінів проекту.
28. Рівні залучення зацікавлених сторін.
29. Механізми взаємодії зацікавлених сторін.
30. Матриця влада / інтерес для зацікавлених сторін.
31. Оцінка рівня залучення зацікавлених сторін.
32. План взаємодії із зацікавленими сторонами.
33. Комунікативний план.
34. Поняття статуту проекту (Project Charter).
35. Структура статуту проекту.
36. Зміст SOW документу.
37. Поняття бізнес-кейсу.
38. Експертна оцінка проекту.
39. Базові плани проекту.
40. Ієрархічна структура робіт (WBS).
41. Ініціація проекту.
42. Планування проекту.
43. Структура матриці відстеження вимог (Requirement traceability matrices).
44. Опис змісту проекту (Project Scope Statement).

5. Критерії та система оцінювання результатів навчання

5.1. Політика курсу

Відвідування лекційних занять є добровільним, проте враховується при підсумковому контролі шляхом задавання додаткових запитань за відповідним матеріалом.

Відвідування семінарських занять є обов'язковим, їх пропуск автоматично знижує підсумкову оцінку за курсом, оскільки на відповідні семінари студент не отримує балів.

Політика академічної доброчесності визначається згідно з Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Таврійському національному університеті імені В.І. Вернадського.

5.2. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Денна форма навчання

Поточний контроль								Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1				Розділ 2					
C1.2	C1.4	C1.6	TP1	C2.1	C2.4	C2.5	TP2	30	100
10	5	5	15	10	5	5	15		

C1.2, ... C2.5 – семінари до тем розділів

TP1, TP2 – творчі роботи до розділів

Заочна форма навчання

Поточний контроль						Підсумковий контроль	Сума
Розділ 1			Розділ 2				
C1.2	C1.6	TP1	C2.1	TP2		30	100
10	10	20	10	20			

C1.2, ... C2.1 – семінари до тем розділів

TP1, TP2 – творчі роботи до розділів

5.3. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
80-89	добре	B	вище середнього рівня
75-79	добре	C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
30-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
0-29	незадовільно	F	необхідне повторне вивчення курсу

6. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Не передбачено.

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бізнес-планування та управління проектами: навч. посібник / за ред. П.Г. Ільчука. Львів: ЗУКЦ, 2018. 215 с.
2. Васильців Т.Г., Качмарик Я.Д., Блонська В.І., Лупак Р.Л. Бізнес-планування: навч. посібник. Київ: Знання, 2013. 173 с.
3. Козловський В.О., Лесько О.Й. Бізнес-планування: навч. посібник. Вінниця: Універсум-Вінниця, 2008. 241 с.
4. Форд Б., Борнстайн Дж., Пруэтт П. Руководство Ernst & Young по составлению бизнес-планов. Москва: Альпина Паблицер, 2010. 264 с.

Додаткові

1. Антикризисное управління національною економікою: монографія / за заг. ред. І. Малого. Київ: КНЕУ, 2017. 368 с.
2. Барроу К., Барроу П., Браун Р. Бізнес-план: практич. посібник. Київ: Знання, 2001. 285 с.
3. Берданова О., Вакуленко В., Тертичка В. Стратегічне планування: навч. посібник. Львів: ЗУКЦ, 2008. 138 с.
4. Боярко І.М., Гриценко Л.Л. Інвестиційний аналіз: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 400 с.
5. Жигалкевич Ж.М. Бізнес-планування: конспект лекцій. Київ, 2017. 38 с.
6. Куденко М.Ю., Осипенко С.М., Веремейчик І.Є. Інформаційне забезпечення підготовки бізнес-плану. *Вісн. Міжнар. слов'ян. ун-ту. Сер.: екон. науки.* 2006. № 1. С. 68-71.

Інформаційні ресурси

1. Бізнес-план за стандартами ЮНІДО. – <http://informgroup.com.ua/ru/biznes-plan-po-standartam-unido>
2. Законодавство України. – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/main/a>
3. Офіційний сайт Державної служби статистики України. – <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Президент України. Офіційне інтернет-представництво. – <http://www.president.gov.ua/>
5. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. – <http://www.kmu.gov.ua/ua>

6. Doing business. Всемирный Банк. – <http://russian.doingbusiness.org>
7. World Development Indicators. – <http://data.worldbank.org/datacatalog/world-development-indicators>.